

ประสบการณ์และความรู้ดี ๆ จาก ประเทศญี่ปุ่น

สมมติ วรรณทรนุวัตร

คณะบริหารธุรกิจสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น



ผู้เขียนได้มีโอกาสเดินทางไปญี่ปุ่นในฐานะผู้นำกลุ่มร่วมกับนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น (TNI) รวม 17 คน ในโครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนภูมิภาคเอเชีย-โอเชียเนียและอเมริกาเหนือ หรือในชื่อโครงการ คิซึนะ Kizuna (Bond) Project เพื่อเข้าเยี่ยมชมพื้นที่ที่ประสบภัยและการทำงานอาสาสมัครในประเทศญี่ปุ่น ในระหว่างวันที่ 25 พฤศจิกายน - 5 ธันวาคม 2555 โดยมีกิจกรรมหลัก 4 ประการซึ่งทำให้ได้ประสบการณ์และความรู้ดี ๆ จากประเทศญี่ปุ่น นำมาแบ่งปันให้กับท่านผู้อ่าน ดังนี้

1. การเรียนรู้เกี่ยวกับข้อมูลภัยพิบัติจากแผ่นดินไหวและสึนามิ

ผู้เขียนได้เข้าเยี่ยมชมและเรียนรู้เกี่ยวกับข้อมูลภัยพิบัติจากแผ่นดินไหวและสึนามิในแถบตะวันออกเฉียงของญี่ปุ่นและการบูรณะพื้นที่ในพื้นที่เกาะเคะเซ็นมะเอะชิมะ จังหวัดมิยะงิ (大島 庄、宮城県気仙沼市) ซึ่งที่นี่ได้ชื่อว่าเป็นไข่มุกสีเขียวของประเทศญี่ปุ่น โดยในระหว่างเกิดภัยพิบัติ (สึนามิ) รุนแรงในพื้นที่ดังกล่าว ก่อให้เกิดความสูญเสียทำให้บ้านเรือนพังพินาศและมีผู้เสียชีวิตประมาณ 1,000 คน จากคนบนเกาะ 3,000 คน ผู้คนบนเกาะที่รอดชีวิตในระหว่างเกิดเหตุด้วยการอพยพหนีขึ้นที่สูง ไปยังจุดลี้ภัยที่ศูนย์พัฒนาท้องถิ่นบนเกาะโอชิมะ ซึ่งในขณะนั้นไม่มีไฟฟ้า น้ำประปาและโทรศัพท์ทำให้ขาดการติดต่อกับโลกภายนอก

โดยในสถานการณ์ดังกล่าวนี้ ผู้คนบนเกาะต้องอาศัยอยู่ร่วมกันช่วยเหลือกันในพื้นที่ที่คับแคบและภายนอกมีอุณหภูมิที่หนาว ประกอบกับมีหิมะตก อาศัยน้ำจากสระว่ายน้ำของโรงเรียนในบริเวณนั้นและอาหารเพียงเล็กน้อย เพื่อการบริโภค โดยจากนั้นประมาณ 10 วันจึงเริ่มได้รับของบริจาคเข้ามาและประมาณ 2 เดือนถึงจะเริ่มมีแก๊สและประปาใช้ จากประสบการณ์ในครั้งนั้นทำให้คนบนเกาะในปัจจุบันมีการเตรียมกระเป๋าสบายสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉินไว้ติดบ้านตลอดเวลา จากเรื่องราวที่พบเห็นมาทั้งหมดทำให้ได้ประสบ-

การณ์และความรู้ดี ๆ ดังต่อไปนี้

การเรียนรู้ - คนญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ทั้งการเรียนรู้จากในอดีต การเรียนรู้จากความผิดพลาด การเรียนรู้ของเด็กและการเปิดกว้างในการเรียนรู้ เช่น ในการเรียนรู้จากอดีตได้มีการเรียนรู้จากประวัติศาสตร์ต่างๆ รวมไปถึงเรื่องเล่าในอดีตเพื่อศึกษา เรียนรู้และป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ซ้ำขึ้นอีก หรือการเรียนรู้จากความผิดพลาด

การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เช่น กรณีการนำน้ำในสระมาบริโภค เพื่อเอาตัวรอด ก่อนที่การช่วยเหลือจากภายนอกจะเข้าไปถึง รวมไปถึงการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่รอบตัว เพื่อให้ผ่านเหตุการณ์เหล่านั้นไปได้

ความมีระเบียบวินัย - แม้ในเหตุการณ์เลวร้ายเมื่อได้รับความช่วยเหลือก็มีความเป็นระเบียบวินัยเข้าแถวรับของยังชีพ เพราะเป็นสิ่งที่ได้รับการปลูกฝังมาเป็นอย่างดี

ความเข้มแข็ง อดทน - แม้ว่าตอนเกิดภัยพิบัติ จะต้องเผชิญทั้งความมืดและความหนาว แต่ก็เข้มแข็งและอดทนจนผ่านพ้นเหตุการณ์มาได้ หรือแม้แต่ในศูนย์ภัยพิบัติ ซึ่งมีพื้นที่แคบ ทุกคนก็อดทนต่อความแออัด แบ่งปันอาหารเพื่อการยังชีพ



2. การเข้าเยี่ยมชมสถานสัมพันธและเข้าร่วมกิจกรรม ฟื้นฟูในพื้นที่ภัยพิบัติ

หลังจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ (สึนามิ) บนพื้นที่ดังกล่าว ชาวบ้านพบว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่บริเวณชายฝั่งเกาะโดนทำลายและพังพินาศ มีเพียงแต่ลูกแก้ว ที่อดีตเคยคิดว่าเปราะบาง สามารถรอดจากความเสียหายของภัยพิบัติ(สึนามิ) มาได้จึงมีการใช้ลูกแก้วนี้เป็นสัญลักษณ์ของความเข้มแข็ง โดยการทำพูนลูกแก้วจากการสานเชือกรอบลูกแก้วขึ้นเป็นสัญลักษณ์ในการต่อสู้และเป็นกำลังใจของชาวเกาะ

กำลังใจที่ดี - ตอนที่เกิดสึนามิก็อ้อมที่จะนำสิ่งที่อยู่รอบตัวมาเป็นกำลังใจ ดังเช่น คุณลุงที่เกาะ Oshima พูดว่า “เค้าไม่ได้อยู่ตัวคนเดียวในโลก แต่เค้ายังมีเพื่อนมนุษย์อีกมากมายที่ยังคอยให้กำลังใจเค้าอยู่เสมอ”

จิตวิญญาณ - เดิมเราเคยได้ยินกันว่าชาวญี่ปุ่นเป็นชาโมโร เป็นนักสู้แต่กำเนิด แต่เมื่อได้มีโอกาสมาเยือนพื้นที่ประสบภัยแล้ว มันมีอะไรที่มากกว่านั้น การเป็นนักสู้ หรือมีจิตวิญญาณของชาวญี่ปุ่น ประกอบด้วยสิ่งต่างๆ มากมาย เช่น ความเสียสละ ความภาคภูมิใจ ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ความเข้มแข็งอดทน ความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน โดยจิตวิญญาณเหล่านั้นทำให้ชาวญี่ปุ่นสามารถก้าวข้ามเหตุการณ์ภัยพิบัติแผ่นดินไหวและสึนามิใหญ่ที่เกิดขึ้นมาได้ อย่างน่าภาคภูมิใจ



3. กิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมด้วยการนำภาค อภัยกับครอบครัวญี่ปุ่นระยะสั้น (โฮมสเตย์) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเชื่อมสัมพันธกับ นักศึกษา

หลังจากเดินทางออกจากเกาะเคะเซ็นนุมะะโอชิมะ จังหวัดมียะจิ โดยทางเรือและมาต่อด้วยรถไฟใต้ดินและรถไฟชินคันเซ็นมายังจังหวัดโตเกียว เพื่อต่อรถไฟชินคันเซ็นไปยังเมืองนาโงยา จังหวัดไอจิ ถึงสถานที่นัดหมาย โดยมีกำหนดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอยู่ในจังหวัดไอจิเพื่อการพักแบบโฮมสเตย์กับครอบครัวชาวญี่ปุ่นที่ดูแลเรา ทำให้เข้าใจถึงการอาบน้ำแบบที่ใช้ร่วมกันและนำน้ำสูดท้ายในแต่ละวันไปรดต้นไม้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ยังได้มีการเข้าเยี่ยมชมศูนย์ป้องกันภัยพิบัติ ในการปกครองส่วนท้องถิ่นนาโงยา ได้เข้าศึกษาใน 3 เหตุการณ์ ดังนี้

1) เหตุการณ์แผ่นดินไหวใหญ่ที่โตเกียวในปี 1923 ด้วยการเรียนรู้เหตุการณ์แผ่นดินไหวจากห้องจำลองสถานการณ์แผ่นดินไหว เพื่อให้รับรู้ถึงการสั่นสะเทือนและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดแผ่นดินไหว ขณะอยู่ในบ้านจะต้องปฏิบัติตัวเริ่มจากการหนีลงใต้โต๊ะ ป้องกันสิ่งของตกใส่และหยุดรอจนกว่าการสั่นแรกจะจบ หลังจากนั้นให้ปิดแก๊สและหาทางหนีออกนอกบ้านโดยให้เปิดประตูไว้เตรียมหนีพร้อมทั้งสับ หรือปิดเบรกเกอร์ไฟฟ้าก่อนหนีออกจากบ้าน

2) เหตุการณ์พายุไต้ฝุ่นอวอิเซในปี 1959 จากเหตุการณ์พายุไต้ฝุ่นที่อวอิเซ ซึ่งส่งผลกระทบรุนแรงที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์น้ำท่วมในบริเวณที่เก็บไม้ซุง โดยเรียนรู้จากการบรรยายและการเข้าเรียนรู้ในห้องจำลองเหตุการณ์แบบ 3 มิติและมีการสั่นสะเทือนเพื่อให้เห็นและสัมผัสความรู้สึกสมจริงกรณีไม้ซุงฟุงมาทำลายบ้านเรือนอีกด้วย

อ่าน ต่อฉบับหน้า



สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
Thai-Nichi Institute of Technology
泰日工業大学

สร้างนักคิด ผลิตนักปฏิบัติ สร้างนักประดิษฐ์ ผลิตนักบริหาร

เปิดรับสมัคร

นักศึกษา ระดับ ป.โท



www.tni.ac.th

คณะวิศวกรรมศาสตร์

- สาขาเทคโนโลยีวิศวกรรม (M.Eng. - MET)

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

- สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ (M.Sc. - MIT)

คณะบริหารธุรกิจ

- สาขาการจัดการอุตสาหกรรม (M.B.A. - MIM)
- สาขาการจัดการวิสาหกิจสำหรับผู้บริหาร (M.B.A. - EEM)

สมัครได้ตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน 2556

สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น เลขที่ 1771/ท ถนนพณิชยการ (ระหว่าง ช.37 - 39) แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กทม. 10250 Tel: 02-763-2601-5